

Makale türü: Araştırma makalesi		Article type: Research article
Geliş tarihi	15.08.2023	Submitted date
Kabul tarihi	10.10.2023	Accepted date
Elektronik yayın tarihi	27.10.2023	Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Kansızoğlu, H. B. & Daştan, E. (2023). Yazma Eğitiminde Öz Düzenleme ve İlişkili Yapılar: Bibliyometrik Bir Analiz. *Journal of History School*, 66, 2967-2994.

YAZMA EĞİTİMİNDE ÖZ DÜZENLEME VE İLİŞKİLİ YAPILAR: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ¹

Hasan Basri KANSIZOĞLU² & Ebru DAŞTAN³

Öz

Öz düzenleme; bireyin bilinçli olarak kendi davranışlarını, duygularını ve düşüncelerini yönetme, yönlendirme ve düzenlemesini içeren bir kavramdır. Bu çok boyutlu kavram, yazma eğitimindeki çeşitli araştırmaların konusu olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, söz konusu araştırmaları yazar, atıf ve yayınlara ilgili çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu kapsamda 1980-2023 yıllarında yayımlanan ve Web of Science Core Collection veri tabanında yer alan 780 çalışma, VOSviewer yazılımı kullanılarak bibliyometrik analize tâbi tutulmuştur. Analiz sonuçları; anahtar kavramlar, çalışmanın yapıldığı ülkeler, en fazla atıf alan dergiler, yayınlar ve araştırmacılar gibi başlıklarda çeşitli ağ grafikleri ile görselleştirilmiştir. Çalışma sonucunda öz düzenleme ilişkili yapılar arasında en fazla öz yeterlik, kaygı ve motivasyon gibi yapıların araştırıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra çalışmaların artış eğiliminde olduğu ve konunun eğitim alanında daha fazla araştırıldığı tespit edilmiştir. ABD merkezli *Frontiers in Psychology* en fazla yayının, *Contemporary Educational Psychology* ise en fazla atıfın yapıldığı dergilerdir. En çok yayın yapan araştırmacı Steve Graham, atıf alan ve bibliyografik eşleşme gösteren yazar ise Frank Pajares'tir. Yayın yapan araştırmacıların bağlı oldukları üniversitelerde de ABD öne çıkmaktadır. Türkiye yayın sayısı açısından artış eğiliminde olsa da atıf açısından istenen noktada değildir. Çalışma, yazma eğitiminde öz düzenleme alanındaki araştırma eğilimlerin belirlenmesine ve akademik üretkenliğin değerlendirilmesine katkı sağlayacak bulgular içermektedir.

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50.

² Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, hbkansizoglu@bartin.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2150-4668

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, dastanebru36@gmail.com, Orcid: 0000-0001-9464-9019

Anahtar Kelimeler: Yazma Eğitimi, Öz Düzenleme, Bibliyometrik Analiz, VOSviewer

Self-Regulation and Related Construct in Writing Education: A Bibliometric Analysis

Abstract

Self-regulation is a concept that includes consciously managing, directing, and regulating one's own behaviors, emotions, and thoughts. This multidimensional concept has been the subject of various studies in writing education. This study aims to examine these studies regarding various variables related to author, citation, and publication. In this context, 780 studies published between 1980-2023 and included in the Web of Science Core Collection database were subjected to bibliometric analysis using VOSviewer software. The results of the analysis were visualized with various network graphs under headings such as key concepts, countries of study, most cited journals, publications, and researchers. As a result of the study, it was concluded that among the constructs related to self-regulation, the constructs such as self-efficacy, anxiety, and motivation were mostly investigated. In addition, it was determined that the studies tended to increase, and the subject was researched more in education. US-based *Frontiers in Psychology* and *Contemporary Educational Psychology* are the journals with the most publications and citations. The researcher with the most publications is Steve Graham, and the author with the most citations and bibliographic coupling is Frank Pajares. The USA is also prominent in the universities where the publishing researchers are affiliated. Although Turkey has an increasing trend regarding the number of publications, it is not at the desired point regarding citations. The study contains findings that will contribute to the determination of development and trends in the field of self-regulation in writing education and the evaluation of academic productivity.

Keywords: Writing Education, Self-Regulation, Bibliometric Analysis, VOSviewer.

GİRİŞ

Öz düzenleme; kişinin kendi öğrenme sürecini bilinçli bir şekilde kontrol etmesi ve yönetmesi için gerekli olan bilişsel, motivasyonel ve davranışsal stratejileri içeren bir yapıdır (Schunk ve Zimmerman, 1998). Öz düzenleme süreçleri genellikle öğrenenlerin uzman bir modelin yetkin öz düzenleme becerilerini gözlemledikleri, taklit ettikleri ve ardından içselleştirdikleri bir sosyal öğrenme süreci yoluyla edinilmekte ve geliştirilmektedir (Reeve, 2017). Bu sosyal öğrenme sürecinde rehberli uygulamalara katılma ve geri bildirim alma da önemli görülmektedir (Winne ve Hadwin, 2010). Öğrencilerin düşünce ve eylemleriyle kendileri için daha elverişli koşullar yaratabileceklerine

inanarak dâhil oldukları bu süreç; belli yüksek standartları içselleştirme, sağlıklı bir öz düzenleme repertuarı geliştirme, bu repertuarı çeşitli bilişsel, motivasyonel ve duygusal kaynakları kullanarak işlevsel hâle getirme gibi aşamaları içermektedir (Usher ve Schunk, 2017).

Öğrenme ve performans açısından önemli olan öz düzenleme, 1980'lerin ortalarından günümüze kadar geçen sürede farklı kuramsal, ampirik ve uygulamalı çalışmaların konusu olmuştur. Schunk ve Green (2017) bu çalışmaları “gelişim, müdahale ve işlem” şeklinde üç döneme ayırmaktadır. 1980'lerde başlayan ve 1990'lara kadar uzanan “gelişim” döneminde araştırmacılar; bilişsel-davranışçı, sosyal-bilişsel, bilişsel-üstbilişsel, sosyal yapılandırmacı ve bilişsel-gelişimsel araştırma geleneklerini yansıtan kuramlar formüle ederek öğrencilerin hangi öz düzenleme süreçlerini kullandıklarını ve bu kullanımın çıktılarla nasıl ilişkili olduğunu araştırmışlardır. Bu dönemde özellikle sosyal bilişsel kuram, öz yeterlik kavramına yaptığı özel vurgu ile öz düzenlemenin kuramsal çerçevesinin oluşmasına önemli bir katkı sunmuştur. 1980'lerin sonundan 2000'li yıllara kadar devam eden müdahale döneminde ise araştırmacılar; öğrencilere öz düzenleme süreçlerinin nasıl öğretileceğini, öğrencilerin bunları nasıl kullandığını, bu kullanımın yetenek, bireysel farklılıklar ve kültür gibi değişkenler tarafından yönetilip yönetilmediğini araştırmaya odaklanmışlardır. 1990'larda başlayan ve günümüzde de devam eden üçüncü dönem olan “işleyiş dönemi”nde ise öğrencilerin öz düzenleme süreçlerinin dinamik ve döngüsel işleyişini araştırmışlardır (Schunk ve Green, 2017). Bu şekilde kırk yılı aşkın bir süredir eğitim alanında araştırılan bir kavram olan “öz düzenleme” yazma eğitiminin de önemli bir araştırma konusudur.

Yazma ve Öz Düzenleme

Yazma; zaman ve kaynakların etkili şekilde planlanması, düzenlenmesi ve kontrol edilmesini gerektiren bir beceridir. Öz düzenlemeli bir yazar, yazma becerisini geliştirmek ve yarattığı metnin kalitesini iyileştirmek gibi çeşitli hedeflere ulaşmak için belli duygu ve düşüncelerini kendi kendine başlatabilmeli ve yönlendirebilmelidir (Boscolo ve Hidi, 2007). Öz düzenlemeli öğrenmede öğrenciler, başarılı olacaklarını tahmin ettikleri öğrenme taktiklerini uygulayarak kendi kendilerini düzenlemektedir. Uyguladıkları taktiklerin hedeflere ulaşmadaki rolünü izlemekte ve farklılıklar bir eşiği aştığında gerekli olan uyarlamaları yapmaktadır. Bu uyarlamalar; öğrenme süreçleri ve stratejilerinde, motivasyon ya da öğrenme ortamındaki faktörler gibi öğrenme faaliyetlerini etkileyen koşullarda ya da öğrenme çıktıları ve ürünlerinde olabilmektedir. Örneğin, bir öğrencinin bir paragraf yazdıktan sonra genellikle durup yazısını

okuması, en az iki standarda göre (örneğin yeteri kadar açık olup olmama ya da amaçlanan durumu sunup sunmama) bu yazıyı değerlendirmesi, yazdığı paragrafın bu standartların altında kalması durumunda kelimeleri ya da ifadeleri değiştirmesi, bu değişikliklerin belirlenen standartları karşılama noktasında yeterli olup olmadığına karar vermek için paragrafı yeniden gözden geçirmesi, yazdıkları ile taslak arasındaki uyumu incelemesi öz düzenlemeye örnek teşkil etmektedir. Zira bu örneklerde düzenleme faaliyeti, dışarıdan bir kişi ya da geri bildirim kaynağı tarafından değil doğrudan öğrencinin kendisi tarafından başlatılıp sürdürülmektedir. Özetle, düzenleme kişinin kendisi tarafından başlatıldığında ve yönetildiğinde, bu öz düzenlemedir (Winne ve Hadwin, 2010).

Bilişsel becerinin edebi bir ifadesinden daha fazlası olan yazma; yazarların, etkili bir şekilde iletişim kurana kadar metin taslaklarını gözden geçirmek için kişisel zaman ve çaba harcamaya istekli olmaları gereken sosyal bilişsel bir süreçtir. Bu noktada iyi yazarlar, yazmak için elverişli sosyal ve fiziksel ortamlar yaratmak için özel çaba sarf eden, duygusal deneyimlerini ve motivasyonlarını toplamak ve sürdürmek için çeşitli öz düzenleyici yöntemler kullanan kişilerdir (Zimmerman ve Kitsantas, 2007).

Öz düzenlemenin öğrencilerin yazma süreçlerindeki rolü 1980'lerin ortalarından günümüze kadar önemli bir araştırma konusu olagelmıştır. Yazmayı doğrusal ve basit bir etkinlik alanı olarak gören ilk yazma modellerinin aksine çağdaş modeller yazmanın daha geniş bir sosyokültürel bağlam içinde yer alan karmaşık bir dizi bilişsel, dilsel, duygusal, davranışsal ve fiziksel süreci içerdiğini ileri sürmüştür. Söz konusu kuramsal çerçeveler; yazmanın ne söyleyeceğini ve nasıl söyleyeceğini planlama, fikirleri yazılı metne dönüştürme ve yazılanları gözden geçirmeyi içeren öz yinelemeli, stratejik ve çok boyutlu bir süreç olduğunu vurgulamış ve öz düzenlemenin bu süreçteki kritik rolünü açık ya da dolaylı olarak kabul etmiştir (Graham, Harris, MacArthur ve Santangelo, 2017, s. 138-139). Bu kuramsal çerçeveler içinde öz düzenlemenin merkezi unsur olarak yer aldığı çeşitli modeller önemli yer tutmaktadır. Bu modeller arasında Harris ve Graham'ın (1996) Öz Düzenleyici Strateji Geliştirme Modeli, Zimmerman ve Risemberg'in (1997) Üçlü Öz Düzenlemeli Süreç Modeli ve Zimmerman ve Kitsantas'ın (2007) Döngüsel Öz Düzenleme Modeli sayılabilir. Her bir model, "öz düzenlemenin bileşenleri ya da ilişkili olduğu yapılar" şeklinde kavramsallaştırılacak bir terminolojinin oluşmasını sağlayarak öz düzenlemenin kavramsal çerçevesini genişletmiştir. Bu geniş terminoloji içinde kendini izleme, üstbilis, öz yeterlik, motivasyon, sonuç beklentisi, görev ilgisi, görev değeri, hedef belirleme, hedef yönelimi, ustalık hedefi, öz değerlendirme, nedensel atıf, başarı beklentisi, öz denetim ve yansıtma gibi birçok kavram kendine yer bulmuştur. Araştırmacıların bu kavramların bir veya daha fazlasını ele alarak öz

düzenlemenin doğasını, yapısını ve işleyişini anlamaya yönelik sistematik çabaları, büyük ölçekli bir veri tabanının gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu durum; yazma eğitiminde öz düzenleme alanındaki gelişim ve eğilimlerin belirlenmesine ve akademik üretkenliğin değerlendirilmesi amacına katkı sağlayacak çalışmaları da önemli hâle getirmiştir. Bibliyometrik analiz, büyük veri tabanlarından elde edilen bilimsel metinleri sistematik bir şekilde inceleme yoluyla bu amacı destekleyebilmektedir. Bu işlevine rağmen literatürde yazma eğitiminde öz düzenleme konusunda yapılan bibliyometrik bir analiz bulunmamaktadır.

Yazma eğitimindeki araştırmaların bibliyometrik analize tabi tutulduğu az sayıdaki çalışma (örneğin Atasoy, 2022; Karagöz ve Şeref, 2020) öz düzenleme özelinde rapor edilen bulgular içermemektedir. Bu çalışmaların birinde Atasoy (2022) yazma öğretimi alanında yapılan 1172 araştırmayı; yayımlandıkları yıl, dergi ve ülkelerin yanında yayın ve atıfa yönelik çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Başka bir çalışmada Karagöz ve Şeref (2020) WoS veri tabanında dizinlenen 5779 makaleyi yazar, ülke, konu alanı ve yayımla ilgili çeşitli değişkenler açısından bibliyometrik analize tâbi tutmuştur. Batur, Özdil ve Özcan (2022) yaptıkları bibliyometrik analizde Türkçe eğitimi ile ilgili olan ve 2006-2020 yıllarında Milli Eğitim dergisinde yayımlanan 136 makaleyi incelemiştir. Makalelerin yazar, anahtar kelime, yöntem ve konu alanlarına göre analiz edildiği çalışmada yazma eğitiminin en fazla çalışma yapılan alanlardan biri olduğu sonucuna varılmıştır. Öte yandan çalışmada öz düzenlemeye yönelik bir veri ya da bulgu yer almamaktadır. Benzer nitelikli bir araştırmada da Karagöz ve Koç Ardıç (2019) 2013-2018 yıllarında Ana Dili Eğitimi Dergisi'nde yayımlanan 254 akademik yayını incelemiş ve en çok çalışma yapılan alanın yazma eğitimi olduğunu belirlemiştir. Çalışmada yazma eğitimi özelinde başka bir bulgu yer almamaktadır.

WoS veri tabanında Türkçe eğitimi üzerine yapılan çalışmaların incelendiği başka bir çalışma Gökçen ve Arslan'a (2019) aittir. Söz konusu çalışmada 128 bilimsel yayın; yayımlandıkları yıllara, ait oldukları alanlara, yayım türlerine, anahtar kelimelerine, yazarlarına ve atıfa ilişkin çeşitli değişkenlere göre analiz edilmiştir. Bu çalışmada da yazma eğitimi ve öz düzenleme özelinde rapor edilen bir bulgu yer almamaktadır. Bunun yanında literatürde yazma eğitimi ve öz düzenleme konusunu ele alan sistematik araştırmalar (örneğin Santangelo vd., 2016; Sun, Wang, & Wang, 2022) olsa da bibliyometrik bir analize rastlanmamıştır. Bu kapsamda mevcut çalışmanın, konuya ilişkin daha geniş bir bakış açısı geliştirmeye ve literatürün genel eğilimlerini ve gelişimini anlamaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu tür bir analiz; konu hakkındaki bilimsel yayınların sayısını, atıfları, yazarların iş birliği düzeyini, yayınların dağılımını ve

diğer metrikleri ölçerek konuyla ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacılara önemli bir kaynak sunacaktır.

Bu temel doğrultusunda çalışmanın amacı, yazma eğitiminde öz düzenleme kavramı ve bu kavramla ilişkili yapıların araştırıldığı bilimsel çalışmaların detaylı bir bibliyometrik analizini gerçekleştirmektir. Bu analiz kapsamında odaklanılan değişkenler şu şekildedir:

- Yayın türü ve diline göre dağılım
- Yıllara göre yayın ve atıf dağılımı
- Araştırma alanlarına göre dağılım
- Anahtar kelimeler
- Ortak yazarların üniversiteleri
- En çok atıf alan dokümanlar
- Bibliyografik eşleşme gösteren dokümanlar
- En çok atıf alan dokümanların yayımlandığı ülkeler
- En çok atıf alan yazarlar
- En çok yayın yapan ve atıf alan dergiler

YÖNTEM

Bu çalışmada yazma eğitiminde öz düzenleme kavramı ve bu kavramla ilişkili yapıların konu edildiği bilimsel araştırmalar bibliyometri yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bibliyometrik analiz, belirli bir konu alanındaki literatürün tanımlanmasına dayanmaktadır (Ellegaard & Wallin, 2015). Bu analiz; geniş bir veri kaynağından yayın sayısı, en sık atıf yapılan yazarlar, en fazla yayına sahip bilimsel dergiler gibi değişkenler temelinde bulgular elde edilmesine ve böylece konu alanının gelişimine yönelik anlayış geliştirilmesine katkı sağlayan bir yöntemdir (Roig-Tierno, Gonzalez-Cruz, & Llopis-Martinez, 2017). Bu yöntem kapsamında öncelikle veri tabanı seçimi yapılmış, veri tabanında yayın tarama işlemi gerçekleştirilmiş ve elde edilen yayınlar atıf ve eş oluşum gibi çeşitli analizlere tâbi tutulmuştur.

Verilerin Toplanması

Analizde kullanılan veri seti, Clarivate Analytics Web of Science Core Collection (WoS) akademik veri tabanında yapılan literatür taraması sonucunda elde edilmiştir. Bu veri tabanının seçilme nedenleri arasında geniş bir kapsama sahip olması, içerdiği yayınların yüksek kalite standartlarını içermesi, atıf analizleri yapmada önemli bir potansiyel sunması ve bibliyometrik veriler içermesi sayılabilir. WoS aynı zamanda bilimsel alanlar arasında karşılaştırma

yapılmasına olanak tanıyan, dünyadaki en popüler bilimsel veri tabanıdır (Wang, Fang, & Sun, 2016). WoS kaynağındaki tarama; öz düzenleme ve yazma ile ilişkili olduğu literatür taraması sonucu tespit edilen anahtar kavramların İngilizce karşılıkları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu anahtar kavramlar şunlardır: “*Writing- motivation (motivasyon), interest (ilgi), task interest (görev ilgisi), self efficacy (öz yeterlik), sense of self (benlik algısı), self confidence (öz güven), self concept (öz algılama), self regulation (öz düzenleme), effort (çaba), identity (kimlik), writer’s block (yazar tutukluğu), intrinsic motivation (içsel motivasyon), self control (öz denetim), outcome expectation (sonuç beklentisi), goal setting (hedef belirleme), self judgement (öz yargı), goal orientation (hedef yönelimi), mastery goals (ustalık hedefleri), performance goals (başarı hedefleri), autonomy (özerklik), modeling (modelleme), attribution of success (başarının atfedilmesi), attribution of failure (başarısızlığın atfedilmesi), stability (istikrar), persistence (sebat), expectancy (beklenti), value (değer), self talk (öz konuşma), apprehension (kaygı/endişe), anxiety (anksiyete), desire (arzu)*”. Anahtar kavramlar tırnak içinde sisteme girilirken “or” bağlacı ve herhangi bir veri kaybının olmaması için “All Fields” başlığı seçilmiştir. Toplanan makaleler, analiz için uygun hale getirilmek üzere ön işleme aşamasından geçirilmiştir. Bu aşamada; makalelerin başlık, özet ve anahtar kelimeler gibi temel bilgileri; kapsama uygunluk açısından değerlendirilmiştir. Çift yayınlar veya hatalı verileri filtrelemek için gereken düzeltmeler yapılmıştır. Bunlar dışında herhangi bir sınırlamaya gidilmemiştir. Sonuç olarak Ocak 1975-Mayıs 2023’te yayımlanan 780 çalışma, veri setini oluşturmuştur.

Verilerin Analizi

Analizde VOSviewer (1.6.19 sürümü) ağ görselleştirme yazılımı kullanılmıştır. VOSviewer, ortak atıf verilerine dayalı olarak yazarların veya dergilerin haritalarını oluşturmak veya eş-oluşum verilerine dayalı olarak anahtar kelimelerin haritalarını oluşturmak için kullanılan bir programdır (Van Eck ve Waltman, 2010). Bu şekilde yayınlardaki tematik benzerlikler ve ilişkiler görsel olarak ortaya konulmuştur. VOSviewer ayarları, analiz hedeflerine ve veri setinin özelliklerine göre özelleştirilmiştir. Terimlerin ve makalelerin görselleştirilmesi için kullanılan filtreler, kümeler, eşik değerleri ve benzeri parametreler çalışmanın gereksinimlerine uygun şekilde ayarlanmıştır. Ayrıca, analiz sonuçlarının daha iyi yorumlanabilmesi için farklı renk paletleri, etiketleme stratejileri ve görsel düzenlemeler kullanılmıştır. Tüm veri seti; eğilimler, odak noktaları ve zaman içindeki değişiklikler gibi parametreler çerçevesinde analiz edilmiştir.

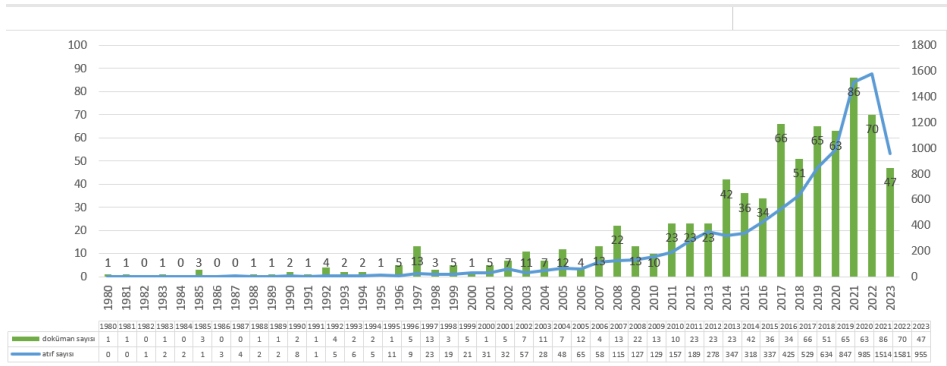
BULGULAR VE YORUM

Yayın Türü ve Diline Göre Dağılım

Ocak 1975-Mayıs 2023 yılları arasındaki kaynakları içeren veri setinde 633 makale, 82 bildiri, 44 kitap bölümü, 15 kitap incelemesi ve 6 bildiri özeti yer almaktadır. Buna göre veri setinin %81,2'sini makaleler oluşturmaktadır. Yayınlarda %96,7'sinin ($f = 754$) dili İngilizcedir. Bunu İspanyolca ($f = 9$), Almanca ($f = 7$), Fransızca ($f = 5$), Portekizce ($f = 3$), Felemenkçe ($f = 1$) ve Türkçe ($f = 1$) takip etmektedir.

Yıllara Göre Yayın ve Atıf Dağılımı

Yazma eğitiminde öz düzenleme konusundaki yayınların zaman içinde nasıl değiştiğinin, popülerliğinin, etkisinin ve ilerlemesinin anlaşılması için yıllara göre yayın ve atıf dağılımı analizi yapılmıştır. Şekil 1'de bu analiz sonucunda elde edilen grafiğe yer verilmektedir:

Şekil 1. Yıllara göre atıf ve yayın dağılımı

Şekil 1'de görüleceği üzere en fazla yayının yapıldığı yıl 2021'dir. Yayınların %11'i ($f = 86$) 2021 yılına aittir. En çok atıf yapılan yıl ise 2022 yılıdır. Buna göre veri setinde yer alan 9991 atıfın %15, 8'i ($f = 1581$) 2022 yılında yapılmıştır. Yayınlar yıllık ortalama 235 atıf yapılmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde yayın ve atıf sayısının 2011 yılından bu yana artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu periyotta yayın ve atıf sayısı 2011 öncesinin üzerindedir. Bu gösterge; yazma ve öz düzenlemeyi konu alan çalışmaların bilimsel araştırmalarda artan bir ilgi gördüğünü ortaya koymaktadır.

Araştırma Alanlarına Göre Dağılım

Çalışma kapsamında incelenen diğer bir husus, yayınların ait oldukları araştırma alanlarıdır. Yazma ve öz düzenlemenin hangi araştırma alanlarında bilimsel olarak incelendiğine yönelik bir bakış açısı geliştirmenin konunun çok boyutlu yapısının ve yaygınlığının anlaşılmasında önemli olduğu düşünülmektedir. Tablo 1’de bu alanlara yer verilmektedir:

Tablo 1
Yayınların Araştırma Alanlarına Göre Dağılımı

Araştırma alanı	f
Eğitim	360
Psikoloji	160
Dilbilim	149
Edebiyat	48
İletişim	40
Bilişim/bilgisayar	41
Sosyal bilimlerin diğer alanları	30

Tablo 1 incelendiğinde yayınların büyük bir bölümünün ($f=360$) eğitim alanında olduğu görülmektedir. Eğitim alanını psikoloji ($f=160$), dilbilim ($f=149$), edebiyat ($f=48$), iletişim ($f=40$), bilişim ($f=41$) ve sosyal bilimlerin diğer alanları ($f=30$) izlemektedir. Analiz sonucunda ortaya çıkan toplam sıklığın yayın sayısından fazla olmasının nedeni, bazı çalışmaların birden fazla araştırma alanının kapsamına girmesidir. Bu veriler, yazma ve öz düzenlemenin yalnızca eğitim bilimleri alanının konusu olmadığını göstermesi bakımından dikkate değerdir.

Anahtar Kelime Analizi

Bu analizin amacı; alanda odaklanılan konu alanlarını belirlemek, eğilimleri anlamak, varsa disiplinlerarası bağlantıları keşfetmek, yeni araştırma alanlarına ve literatürdeki boşluklara ilişkin bir anlayış geliştirmektir. Bu kapsamda yazma ve öz düzenlemeyi konu alan çalışmaların anahtar kelimeleri eş-oluşum (co-occurrence) diyagramı ile görselleştirilmiştir. Bu diyagram oluşturulurken 5’ten fazla frekansa sahip anahtar kelimeler seçilmiştir. 1686 anahtar kelime arasından bu ölçütü karşılayan 50 anahtar kelimeye ulaşılmıştır. Anahtar kelime ağı Şekil 2’de sunulmaktadır:

kimliği ($f = 13$) ve akademik yazma ($f = 13$) en fazla bağlantıya sahip olan elemanlardır.

Dokuz elemanı olan yeşil kümede otomatik yazı değerlendirme, iletişim kaygısı, ilköğretim, cinsiyet, yükseköğretim, okuryazar, teknoloji, yazma kaygısı ve yazma eğitimi anahtar kavramları yer almaktadır. Kümede yer alan elemanların toplam bağlantı sayısı 80'dir. En fazla bağlantısı olan kavramlar yazma öğretimi ($f = 14$), yazma kaygısı ($f = 14$), cinsiyet ($f = 11$) ve okuryazarlık ($f = 11$) şeklindedir.

Altı elemanlı sarı küme 74 bağlantı içermektedir. "Yazma öz yeterliği" ($f = 23$), yazma performansı ($f = 16$), kaygı ($f = 14$) ve yabancı dil olarak İngilizce öğrenenler ($f = 9$) kavramını içermektedir. Çince, yazmada öz düzenleme. Yazma öz yeterliliği kavramının en fazla ilişkili olduğu kavram olan yazma kaygısı ile 9 bağlantısı bulunmaktadır.

Turkuaz renkli kümenin yabancı dil kaygısı, yazma kaygısı, değerlendirme, yazma süreci ve yazma stratejisi olmak üzere 5 elemanı bulunmaktadır. Elemanlar arasında yazma kaygısı içerdiği 29 bağlantı ile merkeze en yakın konumdaki kavramdır. Bu kavramdan sonra en fazla bağlantıya sahip olan kavram 12 bağlantı ile yazma sürecidir. Kümedeki toplam bağlantı sayısı 63'tür.

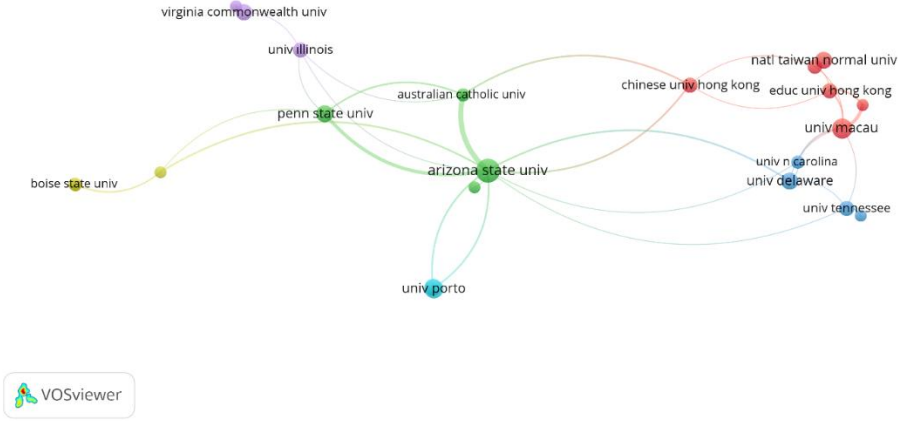
Mor renkli kümede 6 kavram yer almaktadır. Yaratıcı yazma, akran geri bildirim, öğretmen geri bildirim, yazma başarısı, yazma motivasyonu ve yazma becerisi kavramları bu kümeye aittir. Yazma motivasyonu kavramı diğer kavramlara nispeten daha merkezi konumda yer almaktadır. Bu merkezi kavram tüm kümelerle ve bu kümelerde yer alan 26 anahtar kavramla ilişkilidir. Bu kavram akran geri bildirim ($f = 10$) ve yazma becerisi ($f = 9$) izlemektedir. Kümede toplam 61 bağlantı bulunmaktadır.

Turuncu kümenin eleman sayısı dördütdür. Bu küme, şemanın sol alt kısmında yer alıp merkezdeki kavramlara bağlanmaktadır. Tartışmacı yazma, yabancı dil olarak İngilizce yazma, geçerlik ve yazma becerisi kavramları bu kümeye aittir. Yabancı dil olarak İngilizce yazma ($f = 10$) ve yazma becerisi ($f = 8$) en fazla bağlantısı olan kavramlardır. Toplam bağlantı sayısı 31'dir. Yabancı dil olarak İngilizce elemanının en fazla ilişkili olduğu kavram öz yeterliktir ($f = 3$).

En fazla sıklığa sahip olan anahtar kavramlar sırasıyla yazma ($f = 72$), öz yeterlik ($f = 71$), yazma kaygısı ($f = 52$), yazma öz yeterliliği ($f = 47$), yazma motivasyonu ($f = 44$), yazar kimliği ($f = 32$), yazma performansı ($f = 27$), motivasyon ($f = 24$)'dur.

Ortak Yazarların Bağlı Buldukları Üniversiteler

Bu başlık altında, yayımlanan akademik çalışmaların yazarlarının hangi üniversitelere bağlı olduklarına ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmektedir. Bu sonuçlar, özellikle yazma eğitiminde öz düzenleme konusunda ortak çalışma ya da proje yapmak isteyen araştırmacılara bir rehberlik sağlayabilir. Analiz sonucunda yazarların 805 farklı üniversiteye bağlı oldukları tespit edilmiş ancak sonuçlar 5'in üzerinde yayın yapan yazarlarla sınırlandırıldığında bu sayı 37 olmuştur. Şekil 3, bu 37 üniversiteye yönelik ağ haritasını içermektedir:

Şekil 3. Yazarların bağlı oldukları üniversiteler

Şekil 3 incelendiğinde konuyla ilgili en fazla yayın yapan araştırmacıların bağlı bulunduğu üniversitelerin sırasıyla Arizona State ($f = 20$), Macau ($f = 14$) ve Porto ($f = 12$) Üniversitesi olduğu görülmektedir. Grafikte yer almasa da Sakarya Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Niğde Üniversitesi ve 19 Mayıs Üniversitesinde de konuyla ilgili ikişer çalışmanın yapıldığı belirlenmiştir. En fazla iş birliği içinde olan üniversiteler ise Arizona State Üniversitesi ile Australian Catholic Üniversitesidir. Bu iki üniversitedeki araştırmacılar arasında toplam 6 iş birliği yapılmıştır. Bunun yanında Tablo 2'de, en fazla atıf alan üniversitelere ilişkin verilere yer verilmektedir:

Tablo 2

Atıf Yapılan Yazarların Bağlı Buldukları Üniversiteler

Atıf sayısı	Bulunduğu yer	Frekans
Emory	ABD	885
National Taiwan Normal	Tayvan	665
Nebraska	ABD	461
Virginia Commonwealth	ABD	378
Arizona State	ABD	285
Michigan State	ABD	245
Macau	Çin	241
Maryland	ABD	223
Delaware	ABD	216
Tennessee	ABD	155

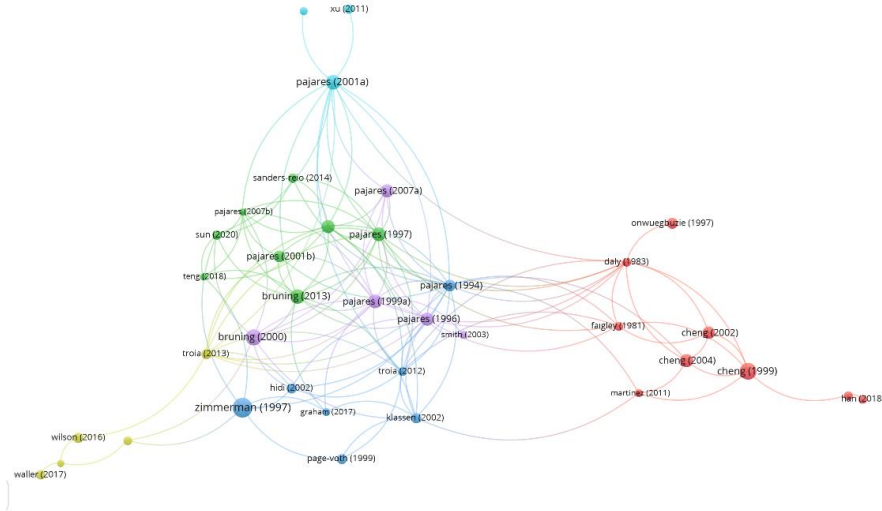
Tablo 2’de görüldüğü gibi en çok atıf alan yazarların bağlı olduğu üniversiteler Emory Üniversitesi ($f = 885$), National Taiwan Normal Üniversitesi ($f = 665$), Nebraska Üniversitesi ($f = 461$) ve Virginia Commonwealth Üniversitesi ($f = 378$) şeklinde sıralanmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde ilk 10 üniversitenin 8’inin ABD’de yer aldığı görülmektedir.

En Çok Atıf Alan Dokümanlar

Atıf yapılan dokümanlar arasındaki ilişkiye bakmanın araştırmacılara etkili kaynak seçimi yapma, araştırma eğilimlerini belirleme ve araştırmacılar arası ilişkileri anlama konusunda katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu kapsamda veri setinde yer alan 780 dokümandan en az 50 atıf alanlar analize dâhil edilmiştir. Bu ölçüte uyan 50 kaynak bulunmaktadır. Şekil 4’te bu kaynakların hangi araştırmacılara ait olduğu ve kaynaklar arasındaki ilişki görselleştirilmiştir.

Şekil 4’e göre en çok atıf yapılan doküman Zimmerman ve Risemberg’e (1997) ait makedir. Söz konusu makaleye 334 atıf yapılmıştır. Bu makale “çevresel, davranışsal ve kişisel” şeklinde kategorize edilen üç öz düzenleme biçimini içeren bir öz düzenlemeli yazma sosyal bilişsel modeli sunmaktadır. Söz konusu model, yazma sürecinde öz yeterliğin önemini vurgulamaktadır. Genel olarak makalenin, öz düzenlemeli yazmada yer alan birbirine bağlı süreçlerin karmaşık sistemini anlamak için bir çerçeve sağladığı ve bu şekilde yazma öğretimini ve çıktılarını iyileştirmede pratik bir kaynak olduğu ifade edilebilir. En fazla atıf yapılan ikinci makale ise Cheng vd.’ne (1999) aittir. 244 farklı çalışmada atıf yapılan bu makale, dil öğrenenlerde hem konuşma hem de yazma başarısı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilecek kaygıyı ve düşük öz güveni ele alması açısından önemlidir. Çalışma ayrıca dil öğretmenlerinin öğrencilerinin hem konuşma hem de yazma becerilerini geliştirmeye odaklanmaları gerektiğini

çünkü bu becerilerin birbiriyle ilişkili yapılar olduğunu vurgulamaktadır. Brunning ve Horn (2000) tarafından kaleme alınan makaleye 210 farklı kaynaktan atıf yapılmıştır. Bu makale, yazma motivasyonunu geliştirmek için çok önemli olan dört koşulu tanımlamaktadır. Bu koşullar; yazma hakkında işlevsel inançları beslemek, özgün yazma görevleri kullanarak katılımı teşvik etmek, yazma için destekleyici bir bağlam sağlamak ve olumlu bir duygusal ortam yaratmaktır. Pajares ve Valiante'nin (2001) makalesi de 180 atıfıyla en fazla atıf alan makaleler arasında yer almaktadır. Bu makale, ortaokul öğrencilerinin yazma motivasyonu ve başarısındaki cinsiyet farklılıklarının cinsiyetten ziyade cinsiyete dayalı basmakalıp inançların bir işlevi olduğuna dair kanıtlar sunmaktadır. En çok atıf alan diğer dokümanların listesi Ek 1'de sunulmuştur.

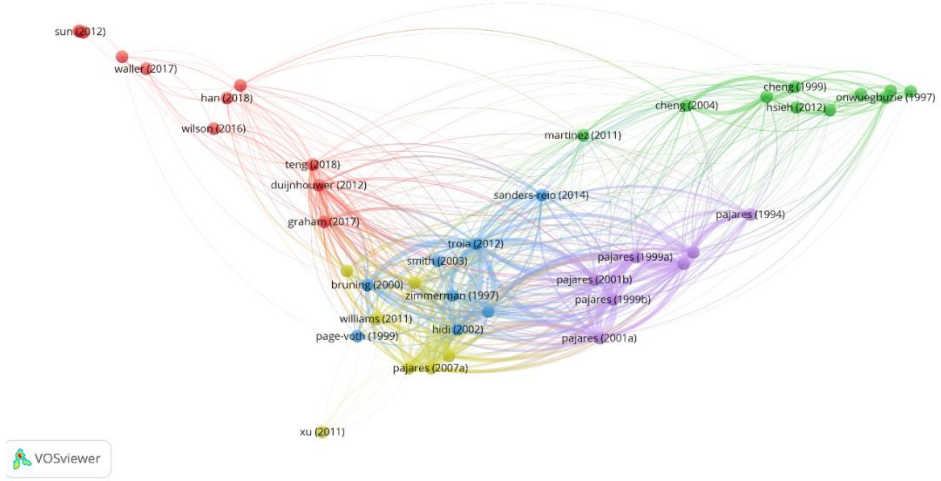

Şekil 4. Atıf alan dokümanlar

Bibliyografik Eşleşme Gösteren Dokümanlar

Yazarların üretkenliklerini daha gerçekçi bir şekilde belirleyebilmek ve genellikle hangi dokümanlara birlikte atıf yapıldığını ortaya koyabilmek amacıyla eşleşmeler doküman temelinde de incelenmiştir. Bibliyografik eşleşme gösteren dokümanlara ulaşmak için bibliographic coupling>Documents işaretlemesi yapılmış ve asgari 50 atıf alan 45 dokümanın haritası elde edilmiştir. Şekil 5'te bu haritaya yer verilmektedir:

Yazma Eğitiminde Öz Düzenleme ve İlişkili Yapılar: Bibliyometrik Bir Analiz

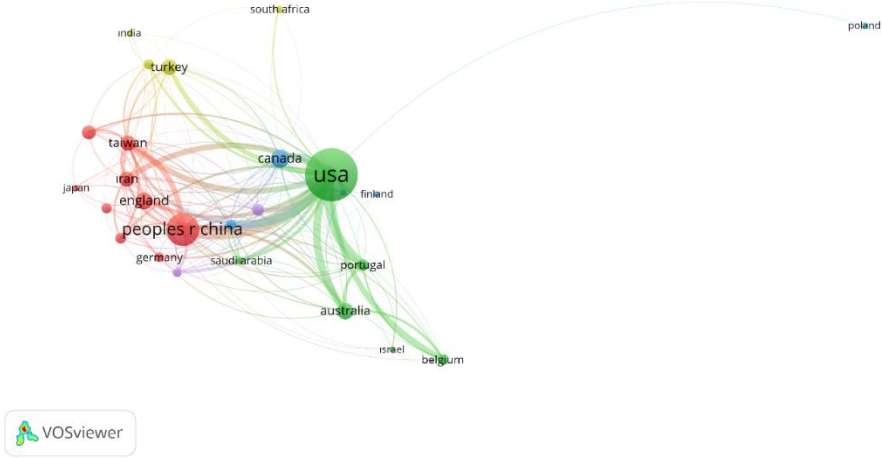

Şekil 5. Bibliyografik eşleşme gösteren dokümanlar

Şekil 5'e göre en fazla atıf yapılan yayın olan Zimmerman ve Risemberg'in (1997) makalesinin birlikte en fazla yer aldığı yayın Troia'ya (2012) aittir. İki makale 15 farklı yayının referanslarında birlikte yer almaktadır.

En Çok Atıf Alan Dokümanların Yayımlandığı Ülkeler

Bu araştırma sorusu kapsamında, bilimsel çalışmaların küresel çaptaki etkisinin ve yaygınlığının anlaşılmasında önemli bir rol oynayacağı düşünüldüğü için en çok atıf alan dokümanların yayımlandığı ülkelere yönelik bulgulara yer verilmiştir. En çok atıf alan dokümanların yayımlandığı ülkeler, uluslararası iş birliği ağlarını ve araştırmacıların hangi ülkelerle daha fazla etkileşimde olduğunu göstermesi ve yeni iş birliklerini teşvik etmesi açısından da önem taşımaktadır. Yapılan araştırma sonucunda; atıf alan dokümanların 67 farklı ülkede yayımlandığı tespit edilse de görsel ağın daha okunabilir olması açısından asgari doküman sayısı 5 olarak belirlenmiş ve Şekil 6'daki haritada bu ölçüte uyan 27 ülkeye yer verilmiştir:

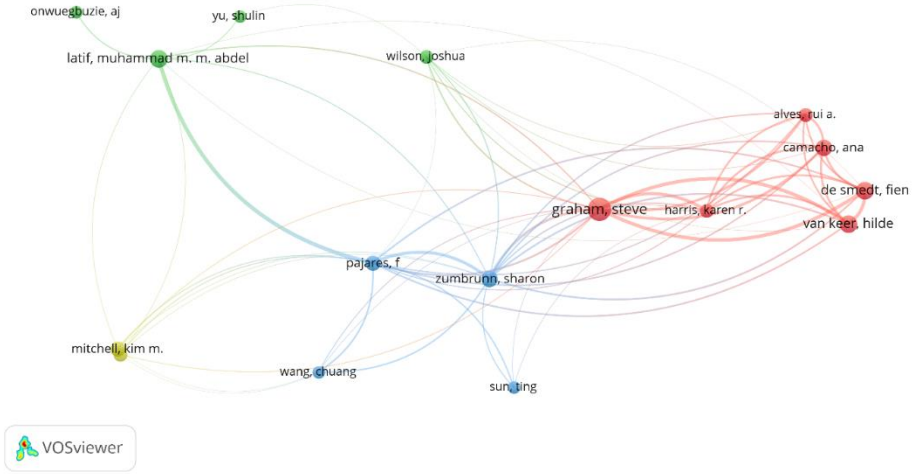
Şekil 6. Alıntı yapılan ülkeler

Şekil 6’da görüldüğü gibi en çok atıf alan ülkeler sırasıyla ABD ($f = 5379$), Tayvan ($f = 1111$) ve Çin Halk Cumhuriyeti ($f = 713$)’dir. En fazla bilimsel iş birliği yapan ülkeler ise 224 iş birliği ile ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti’dir. Diğer önemli iş birliği Amerika ve Portekiz arasındadır. İki ülke arasındaki iş birliği sayısı 124’tür. Türkiye’deki araştırmacıların en fazla iş birliği yaptığı ülke ABD’dir ($f = 53$). Türkiye en çok atıf alan ülkeler sıralamasında 126 atıfla 13. sıradadır. En fazla yayın yapılan ülkeler ise “Amerika ($f = 261$), Çin ($f = 112$), Kanada ($f = 38$), İngiltere ($f = 34$), Avustralya ($f = 31$), Türkiye ($f = 29$), İran ($f = 28$), Tayvan ($f = 27$), Malezya ($f = 23$), İspanya ($f = 18$) şeklinde sıralanmaktadır. Türkiye kaynaklı yayınların listesi Ek 2’de sunulmuştur.

En Çok Yayın Yapan ve Atıf Alan Yazarlar

Hangi yazarlar atıf yapıldığı bu konuda çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için önemli bir sorudur. Yapılan analiz sonucunda konuyla ilgili bilimsel yayını olan 1641 yazar olduğu tespit edilmiştir. Okunabilir bir ağ haritası elde edebilmek için doküman sayısı 5 ile sınırlandırılmış ve bu şekilde yazar sayısı 18’e düşürülmüştür. Şekil 7’de konuyla ilgili en az 5 yayını olan 18 yazara ilişkin bibliyometrik eşleşme bulguları sunulmaktadır:

Yazma Eğitiminde Öz Düzenleme ve İlişkili Yapılar: Bibliyometrik Bir Analiz

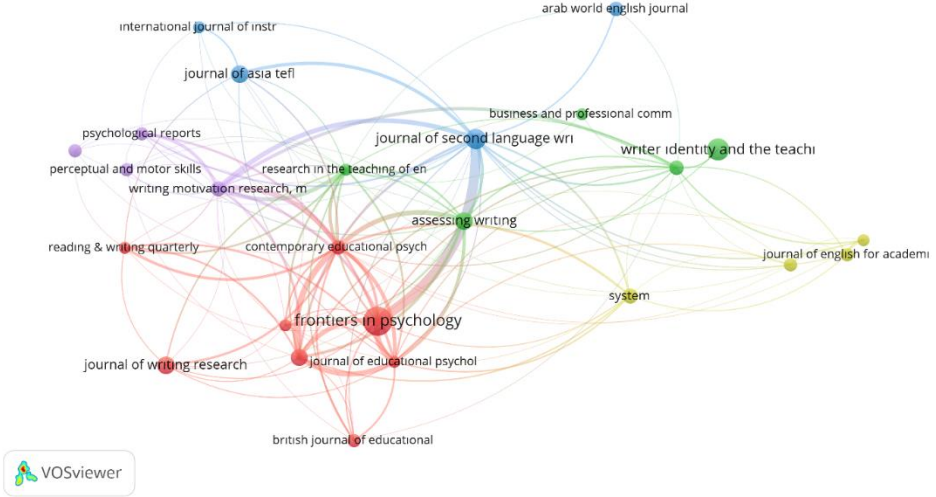

Şekil 7. Alıntı yapılan yazarlar

Şekil 7'ye göre konuyla ilgili en çok yayın yapan araştırmacılar Steve Graham ($f = 15$), Fien De Smedt ($f = 9$), Hilde Van Keer ($f = 9$), Muhammed M. M. Abdel Latif'tir ($f = 9$). En çok atıf alan yazarlar ise Frank Pajares ($f = 1037$), Sharon Zumbrunn ($f = 318$), Steve Graham ($f = 207$)'dir. Bunun yanında en fazla bibliyografik eşleşme gösteren yazarlar Frank Pajares ve Muhammed M. M. Abdel Latif olmuştur. İki araştırmacı 29 çalışmanın kaynakçasında bibliyografik eşleşme göstererek birlikte yer almaktadır.

En Çok Yayın Yapan ve Atıf Alan Dergiler

Bu başlık altında en çok yayın yapan ve atıf alan dergilere yer verilmiştir. Analiz sonucunda en az 5 çalışmanın yayımlandığı 25 dergiye ulaşılmıştır. Şekil 8'de bu analizin sonuçlarına yer almaktadır:

Şekil 8. Atıf yapılan dergiler

Şekil 8'e göre en fazla doküman içeren dergiler *Frontiers in Psychology* ($f = 29$), *Writer Identity and the Teaching and Learning of Writing* ($f = 17$), *Journal of Second Language Writing* ($f = 14$)'tir. En çok atıf alan dergi ise eğitim psikolojisi alanında yayın yapan prestijli bir akademik dergi olan *Contemporary Educational Psychology*'dir ($f = 736$). Güncel etki faktörü 10.3 olan dergi; öğrenme, öğretme ve eğitim süreçleri ile ilgili psikolojik konulara odaklanan makaleleri yayımlayarak eğitim alanındaki araştırmacılara, öğretmenlere, psikologlara ve diğer paydaşlara önemli içerikler sunmaktadır. En çok atıf alan diğer dergiler arasında sırasıyla *Journal of Second Language Writing* ($f = 523$), *Journal of Educational Psychology* ($f = 437$), *Research in the Teaching of English* ($f = 360$), *Reading and Writing* ($f = 263$), *Written Communication* ($f = 190$) bulunmaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada 1975-2023 yıllarında yazma eğitiminde öz düzenleme ve ilişkili yapıların araştırıldığı 780 çalışma bibliyometrik analize tâbi tutulmuştur. Analiz; yayın türü ve dili, araştırma alanı, anahtar kelime, atıf ve yazarlarla ilişkili çeşitli değişkenler çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışma sonucunda yazma ve öz düzenleme konusunda yapılan yayınların ve atıf sayılarının artış eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Buna göre 2021 yılı, konuyla ilgili en fazla çalışmanın; 2022 ise en fazla atıfın yapıldığı yıllar olmuştur. Bu sonuç, yazma eğitimi ile ilgili olarak bibliyometrik analizin yapıldığı çalışmaların (Atasoy, 2022; Karagöz ve Şeref, 2020) bulgularıyla örtüşmektedir. Konuya olan ilginin dikkate değer bir artış eğiliminde olmasının birçok nedeni olabilir. Öncelikle yirmi birinci yüzyılda genel olarak pedagoji alanında, özelde ise öğrenme yöntemleri ve müfredat gibi çeşitli alanlarda ortaya çıkan değişimlerin araştırma ilgisinin bu alanlarda yoğunlaşmasına zemin hazırlaması muhtemeldir. Yayın ve özellikle atıf sayısındaki artış, konunun zaman içinde kuramsal ve pratik anlamda çerçevesini genişletmesinin bir sonucu olarak da yorumlanabilir. Öte yandan yaşanan dijital dönüşümün araştırmacıların akademik faaliyetlerini daha aktif bir şekilde yürütmelerine ve bilgi paylaşımında daha etkin olmalarına olanak tanınması da bu durumun ortaya çıkmasının olası nedenler arasında sayılabilir. Zira dijital platformlar ve çevrim içi veri tabanları; araştırmacıların kaynaklara kolaylıkla erişebilmelerini, atıf yapıp alabilmelerini ve dünyanın farklı bölgelerindeki paydaşlarıyla akademik iş birliği yapabilmelerini mümkün kılmaktadır.

Çalışmada yer verilen diğer bir bulgu, yazmada öz düzenleme konusunun hangi alanlarda bilimsel olarak araştırıldığıdır. Beklendiği üzere eğitim, konunun en fazla araştırıldığı alan olmuştur. Bununla birlikte konunun psikoloji, dil bilim, edebiyat, iletişim ve bilişim/bilgisayar gibi alanlar da çeşitli araştırmalara konu edilmesi hem öz düzenlemenin hem de yazmanın disiplinler arası niteliğini ortaya koyması açısından dikkate değerdir.

Konuyla ilgili yapılan çalışmaların yayın türleri çeşitlilik gösterse de makaleler diğer türlere oranla çok daha fazla sayıdadır. Bu durum, makalenin akademik dünyada en yaygın ve kabul gören yayın türü olması ile açıklanabilir. Bununla birlikte araştırmacıların kariyer gelişimi de bu tercihi şekillendiren nedenler arasında sayılabilir. Yüksek etki faktörüne sahip dergilerde yayımlanan makaleler, araştırmacıların daha fazla atıf almasını ve akademik çevrelerce tanınmasını sağlamaktadır. Yayın dili açısından bakıldığında ise İngilizcenin yayınların tamamına yakınının dili olduğu görülmektedir. Bunun en önemli nedeni şüphesiz ki İngilizcenin, dünya genelinde en fazla öğretilen ve rağbet edilen dillerin başında gelmesidir. Araştırmacılar uluslararası iş birliği yapmak için ortak bir dile ihtiyaç duymaktadırlar ve bu ortak dil büyük oranda İngilizce olmaktadır. Yüksek etki faktörüne sahip olanlar başta olmak üzere bilimsel dergilerin büyük çoğunluğunun yayın dili İngilizcedir.

Bu çalışmadaki bulgular incelendiğinde konuyla ilgili en fazla atıf yapılan araştırmacıların (örneğin Frank Pajares, Sharon Zumbrunn, Steve Graham) ve araştırmacıların bağlı buldukları üniversitelerin (Emory, Nebraska, Virginia Commonwealth, Arizona State, Michigan State vb.) ABD’de olduğu görülmektedir. Anahtar kelime analizinde de görüleceği üzere alana katkı sağlayan birçok araştırmacı ana dil olarak İngilizce, İngilizcenin ikinci ya da yabancı dil olarak öğretimi alanında çalışma yapmaktadır. Bununla birlikte en fazla yayının yapıldığı ülke ABD, en fazla yayının yapıldığı ilk beş ülkeden dördü (ABD, Kanada, İngiltere, Avustralya) yine Anglofon ülkelerdir. En çok atıf alan dergiler (Contemporary Educational Psychology, Journal of Second Language Writing, Journal of Educational Psychology, Research in the Teaching of English, Reading and Writing) de ABD merkezlidir. En fazla bilimsel iş birliği de ABD’de görev yapan araştırmacılarla gerçekleştirilmiştir. Bu ve benzer göstergeler, ABD’nin bu alanda lider konumda olduğunu ortaya koymaktadır. Bu öncü rol; genel olarak eğitimde, özelde ise yazmada öz düzenleme konusunda ABD’nin sağlam bir araştırma geleneğine sahip olması ile açıklanabilir.

Türkiye özelindeki bulgular değerlendirildiğinde de öz düzenleme ve yazma konusundaki çalışmaların özellikle son yıllarda belli bir ivme kazandığı görülmektedir. Buna göre Türkiye en çok atıf alan ülkeler sıralamasında 13, en çok yayın yapılan ülke sıralamasında ise 6. durumdadır. Öte yandan atıf sıralamasının yayın sıralamasından daha altta olması, Türkiye’deki araştırmacıların alandaki konumunun ve yayın niteliğinin hâlihazırda istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Yazmada öz düzenleme alanının terminolojisine katkı sağlayacak çalışmaların (kuram ya da model geliştirme, farklı çalışma gruplarıyla disiplinler arası ve/veya boylamsal çalışmalar yürütme vb.) yapılması bu alandaki eksikliğin giderilmesine katkı sağlayabilir. Benzer bir katkı, Türkiye’de konuyla ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacıların etki faktörü yüksek dergilerde yayın yapmaları yoluyla da sunulabilir. Bu doğrultuda lisansüstü tezlerin kalitesinin artırılması tezden üretilen makalelerin niteliğine olumlu yansıtacaktır. Zira Türkiye’de yalnızca öz düzenleme konusunda (ilişki yapılar hariç) 300’ün, öz düzenleme ve yazma konusunda 30’un üzerinde tez yayımlanmıştır.

Anahtar kelime analizi sonucunda, öz düzenleme ile ilişkili olarak yayınlarda en fazla yer verilen kavramın “öz yeterlik” olduğu tespit edilmiştir. 1990’lı yıllardan itibaren bu kavram, diğer yazma motivasyonu yapılarından daha kapsamlı bir şekilde incelenmiştir (Abdel Latif, 2019). Şüphesiz ki bunda yazma yaklaşımlarında ürün vurgusundan süreç vurgusuna doğru yaşanan değişim etkili olmuştur. Bununla birlikte öz yeterliğin öz düzenleme açısından oynadığı önemli rol de bu yapının daha fazla araştırılmasını teşvik etmiş olabilir. Nitekim bir

kişinin yeterliliğine olan inancının öz düzenleyici davranışının kritik bir yordayıcısı olduğu kabul edilmektedir (Usher ve Schunk, 2017). Öz yeterlik inançları, öğrencilerin yazma konusunda öz düzenleyici çabaları başlatma ve sürdürme motivasyonları üzerinde etkilidir (Zimmerman ve Kitsantas, 2007). Öz yeterliği yüksek olan kişiler; kendileri için zorlu hedefler belirlemekte, ilerlemelerini izlemekte ve kendi başarılarını sağlamak için adımlar atmaktadır. Bu nedenle de daha iyi öz düzenleme yapmakta, daha olumlu düşünmekte, başarılı sonuçlar beklemekte ve zorluklarla karşılaştıklarında sebat etmektedirler (Usher ve Schunk, 2017).

Çalışma sonucunda öz düzenleme ile ilgili bazı duyuşsal ve motivasyonel yapılara ilişkin çalışma sayısının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Gelecekteki yazma araştırmalarında çeşitli bilişsel, duyuşsal ya da motivasyonel yapıların araştırılması, öz düzenleme alanının kuramsal çerçevesinin genişlemesini ve bibliyometrik analizlerin farklı kavramları da içerecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Bu çalışmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Örneğin verilerin analizinde kullanılan VOSviewer yazılımının Türkçe dil desteği sunmaması, ara yüzün İngilizce olmasından kaynaklı olarak sadece İngilizce anahtar kavramların aratılması bir sınırlılıktır. Bununla birlikte çalışmanın sonuçlarını etkileme olasılığı düşük olsa da veri tabanında gerçekleştirilen taramada bazı çalışmaların atlanmış olması muhtemeldir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Abdel Latif, M. M. M. (2019). Unresolved issues in defining and assessing writing motivational constructs: A review of conceptualization and measurement perspectives. *Assessing Writing*, 100417.
- Atasoy, A. (2022). Yazma öğretimi araştırmalarının görünümüne ilişkin bibliyometrik bir inceleme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 11(3), 1150-1175.
- Batur, Z., Özdil, Ş. & Özcan, H. Z. (2022). Millî Eğitim Dergisi'nde yayımlanan makalelerin Türkçe eğitimi açısından bibliyometrik analizi. *Millî Eğitim*, 51(234), 1591-1612.
- Boscolo, P. & Hidi, S. (2007). The multiple meanings of motivation to write In G. Rijlaarsdam (Series Ed.) and P. Boscolo & S. Hidi (Volume Eds.), *Studies in Writing, 19: Writing and Motivation* (pp. 1–14). Elsevier.

- Ellegaard, O. & Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact? *Scientometrics*, 105, 1809-1831.
- Gökçen, D. & Arslan, M. (2019). Türkçe eğitimi araştırmalarına genel bir bakış: Bibliyometri çalışması. *Journal of Research in Turkic Languages*, 1(1), 39-56.
- Graham, S., Harris, K. R., MacArthur, C. & Santangelo, T. (2017). Self-regulation and writing. In D. H. Schunk & J. A. Greene (Eds.). *Handbook of Self-Regulation of Learning and Performance* (pp. 138-152). Routledge.
- Harris, K. R. & Graham, S. (1996). *Making the writing process work: Strategies for composition and self-regulation*. Brookline Books.
- Karagöz, B. & Koç Ardıç, İ. (2019). Ana Dili Eğitimi Dergisi'nde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 419-435.
- Karagöz, B. & Şeref, İ. (2020) Yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme: Web of Science veri tabanında eğilimler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 67-86.
- Reeve, J. (2017). *Understanding motivation and emotion* (7th. ed.). Wiley.
- Roig-Tierno, N., Gonzalez-Cruz, T. F. & Llopis-Martinez, J. (2017). An overview of qualitative comparative analysis: A bibliometric analysis. *Journal of Innovation & Knowledge*, 2(1), 15-23.
- Santangelo, T., Harris, K. R. & Graham, S. (2016). Self-regulation and writing: Meta-analysis of the self-regulation processes in Zimmerman and Risemberg's model. In C. A. MacArthur, S. Graham, & J. Fitzgerald (Eds.), *Handbook of Writing Research* (pp. 174–193). The Guilford Press.
- Schunk, D. H. & Greene, J. A. (2017). Historical, contemporary, and future perspectives on self-regulated learning and performance. In D. H. Schunk & J. A. Greene (Eds.), *Handbook of self-regulation of learning and performance* (2nd. ed., pp. 1-15). Routledge.
- Schunk, D. H. & Zimmerman, B. J. (1998). *Self-regulated Learning: From teaching to self-reflective practice*. Guilford Press.
- Sun, T., Wang, C. & Wang, Y. (2022). The effectiveness of self-regulated strategy development on improving English writing: Evidence from the last decade. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 35(10), 2497-2522.

- Usher, E. L. & Schunk, D. H. (2017). Social cognitive theoretical perspective of self-regulation. In D. H. Schunk & J. A. Greene (Eds.), *Handbook of self-regulation of learning and performance* (2nd. ed., pp. 19-35). Routledge.
- Van Eck, N. J. & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538.
- Wang, X., Fang, Z. Sun, X. (2016). Usage patterns of scholarly articles on web of science: A study on web of science usage count. *Scientometrics*, 109(2), 917–926.
- Winne, P. H. & Hadwin, A. F. (2010). Self-regulated learning and socio-cognitive theory. In P. Peterson, E. Baker, & B. McGaw (Eds.), *International encyclopedia of education* (3rd. ed., Vol. 5, pp. 503-508). Academic Press, Elsevier.
- Zimmerman, B. J. & Kitsantas, A. (2007). A writer's discipline: The development of self-regulatory skill. In G. J. Rijlaarsdam (Series Ed.) and P. Boscolo & S. Hidi (Volume Eds.), *Studies in Writing, Vol. 19, Writing and motivation* (pp. 51-69). Elsevier.
- Zimmerman, B. J. & Risemberg, R. (1997). Becoming a self-regulated writer: A social cognitive perspective. *Contemporary Educational Psychology*, 22, 73– 101.

EXTENDED ABSTRACT

Aim: The primary purpose of this study is to conduct a detailed bibliometric analysis of scientific studies in which the concept of self-regulation in writing instruction and related constructs are investigated. This comprehensive analysis contributes to understanding research trends and orientations in writing education and self-regulation. Within the scope of the study, publications were analyzed in terms of various variables such as language, genre, citation, research area, author, keyword, and journal. The analysis of the distribution of research on publication types and languages aims to reveal the field's trends, focusing on publication formats and linguistic preferences. The distribution of publications and citations by year and the popularity and citation trends of the topic over time were analyzed. In addition, the distribution of the studies according to different research fields was evaluated to reveal how writing instruction and self-regulation are handled in different disciplines. Through keyword analysis, it was aimed to

determine which main themes the topic was centered around and which concepts were more prominent. The analyses conducted to identify important references, influential researchers, universities, journals, and studies in the field will allow researchers, educators, and policymakers to understand better and evaluate the field's current state and future directions.

Method: Bibliometrics method was used in this study. This method identifies and analyzes the literature in a specific subject area (Ellegaard & Wallin, 2015). The dataset used in the study was obtained from the Clarivate Analytics Web of Science Core Collection (WoS) database. WoS was chosen because of its broad scope, high-quality publication content, citation analysis capabilities, and bibliometric data. The literature review was conducted using key concepts such as "writing-motivation, interest, task interest, self-efficacy, sense of self, self-confidence, self-concept, self-regulation, effort, identity, writer's block, intrinsic motivation, self-control, outcome expectation, goal setting, self-judgment, goal orientation, mastery goals, performance goals, autonomy, modeling, attribution of success, attribution of failure, stability, persistence, expectancy, value, self-talk, apprehension, anxiety, desire.". As a result, 780 studies published between January 1975 and May 2023 constituted the data set. This data set was analyzed using network visualization software called VOSviewer (version 1.6.19).

Findings: Articles constitute 81.2% of the studies in the data set. The year with the highest number of publications is 2021. 11% ($f = 86$) of the publications belong to 2021. The most cited year is 2022. Accordingly, 15.82% ($f = 1581$) of the 9991 citations in the dataset were made in 2022. Publications are cited 235 times a year on average. Most of the publications ($f = 360$) are in education. Education is followed by psychology, linguistics, literature, communication, informatics, and other fields of social sciences. The key concepts with the highest frequency in the studies are writing ($f = 72$), self-efficacy ($f = 71$), writing anxiety ($f = 52$), writing self-efficacy ($f = 47$), and writing motivation ($f = 44$). Self-efficacy is the related construct with the highest number of links.

The university with which the researchers with the highest number of publications are affiliated is Arizona State University ($f = 20$), and the universities with the highest number of collaborations are Arizona State University and Australian Catholic University. The university with the most cited co-authors is Emory University in the USA ($f = 885$), while 8 of the top 10 universities in this field are also in the USA.

The most cited document is the article by Zimmerman and Risemberg (1997), with 334 citations. This article presents a social cognitive model of self-regulated writing that includes three forms of self-regulation categorized as

"environmental, behavioral, and personal" and emphasizes the importance of self-efficacy in the writing process. The publication in which Zimmerman and Risemberg's (1997) article shows bibliographic-coupling belongs to Troia (2012). The two articles appear together in the references of 15 different publications. The most cited countries are the USA ($f = 5379$), Taiwan ($f = 1111$), and the People's Republic of China ($f = 713$). The countries with the highest number of scientific collaborations are the USA and the People's Republic of China, with 224 collaborations. The country with which researchers in Turkey collaborate the most is the USA ($f = 53$). The countries with the highest number of publications are "Anglophone countries such as America ($f = 261$), Canada ($f = 38$), England ($f = 34$), and Australia ($f = 31$). Turkey is the 6th most published and 13th most cited country.

The researcher with the most publications is Steve Graham ($f = 15$), and the most cited author is Frank Pajares ($f = 1037$). The journal with the most documents is *Frontiers in Psychology* ($f = 29$), while *Contemporary Educational Psychology* is the most cited journal with 736 citations. Both journals are based in the USA.

Discussion and Conclusion: As a result of the study, it was determined that the number of publications and citations in the field of writing education and self-regulation showed an increasing trend. Changes in pedagogy, learning methods, and curricular developments have likely affected this increase. At the same time, digital transformation has enabled researchers to conduct their studies and share information more effectively. Although the publication types of the studies on the subject vary, articles are much more numerous than others. This can be explained by the fact that the article is the most common and accepted type of publication in the academic world. This is because articles published in journals with a high impact factor enable researchers to receive more citations and be recognized by academic circles.

Almost all of the publications are in English. The good status of English in the international arena, the fact that the language of publication of the majority of scientific journals, especially those with a high impact factor, is English, and the fact that the majority of scientific studies are conducted in Anglophone countries can be counted among the reasons for this situation. As a matter of fact, four of the top five countries with the highest number of publications (USA, Canada, UK, Australia) are Anglophone countries. Indicators such as that the most cited journals are in the USA and that most scientific collaborations are carried out with researchers working in the USA reveal that the USA is the leader in this field.

Although scientific research in Turkey has gained momentum in recent years, researchers need to make more efforts to receive more international citations and publish in top-tier journals. For this to happen, there is a need to improve the quality of publications. Further study of the subject at the graduate level will facilitate the production of qualified publications.

As a result of the study, it was determined that the concept of "self-efficacy" was the most emphasized topic. This result proves the critical importance of self-efficacy in terms of self-regulation. However, there are only some studies on some constructs related to self-regulation. Investigating these constructs in future writing studies will expand the theoretical framework of self-regulation and enable bibliometric analyses to include different concepts.

EKLER

Ek 1. En Çok Atıf Alan Yayınların Listesi

1. Zimmerman, B. J., & Risemberg, R. (1997). Becoming a self-regulated writer: A social cognitive perspective. *Contemporary Educational Psychology*, 22 (1), 73-101.
2. Cheng, Y. S., Horwitz, E. K., & Schallert, D. L. (1999). Language anxiety: Differentiating writing and speaking components. *Language Learning*, 49(3), 417-446.
3. Bruning, R., & Horn, C. (2000). Developing motivation to write. *Educational Psychologist*, 35(1), 25-37.
4. Pajares, F., & Valiante, G. (2001). Gender differences in writing motivation and achievement of middle school students: A function of gender orientation? *Contemporary Educational Psychology*, 26(3), 366-381.
5. Bruning, R., Zumbunn, S. (2013). Examining dimension of self-efficacy for writing. *Journal Of Educational Psychology*, 105(1), 25-38.
6. Pajares, F., Miller, DM., Johnson, MJ. (1999). Gender differences in writing self-beliefs of elementary school students. *Journal Of Educational Psychology*, 91(1), 50-61.
7. Pajares, F., & Valiente, G. (1997). Influence of self-efficacy on elementary student's writing. *Journal of Eductinoal Research*, 90(6), 353-360.
8. Pajares, F., Johnson, M. H., & Usher, E. L. (2007). Sources of writing self efficacy beliefs of elementary, middle, and high school students. *Research in the Teaching of English*, 42(1), 104-120.
9. Pajares F., & Valiente G. (1999). Grade level and gender differences in the writing self-beliefs of middle school students. *Contemporary Educational Psychology*, 24(4), 390-405.
10. Pajares F., & Johnson, M. J. (1996). Self-efficacy beliefs and the writing performance of entering high school students. *Psychology in the School*, 33(2), 163-175.

Ek 2. Türkiye Kaynaklı Yayınların Listesi

1. Güneyli, A. (2016). Analyzing writing anxiety level of Turkish Cypriot students. *Eğitim ve Bilim*, 41(183), 163-180.
2. Atasoy, A. (2021). The relationship between writing self-efficacy and writing skill: a meta-analysis study. *Eğitim ve Bilim*, 46(208), 213-236.
3. Zorbaz, K. Z. (2015). The effects of various variables on university students' writer's block levels. *Anthropologist*, 21 (1-2), 311-322.
4. Baştuğ, M., Ertem, I. S., & Keskin, H. K. (2017). A phenomenological research study on writer's block: causes, processes, and results. *Education and Training*, 59(6), 605-618.
5. Baştuğ, M. (2015). Effects of primary school fourth-grade students' attitude, disposition and writer's block on writing success. *Eğitim ve Bilim*, 40(180), 73-88.
6. Çocuk, H. E., Yelken, T. Y., & Özer, Ö. (2016). The relationship between writing anxiety and writing disposition among secondary school students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 335-352.
7. Güler, N., İlhan, M., Güneyli, A., & Demir, S. (2017). An evaluation of the psychometric properties of three different forms of Daly and Miller's writing apprehension test through Rasch analysis. *Educational Sciences- Theory & Practice*, 17(3), 721-744.
8. Karakaya, İ., & Ülper, H. (2011). Developing a writing anxiety scale and examining writing anxiety based on various variables. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 703-707.
9. Özüdoğru, G., & Çakır, H. (2021). Non-linear digital storytelling: effect on technology utilization and writing self-efficacy. *Technology in Society*, 67, 101798.
10. Genç, E., & Yaylı, D. (2019). The second language writing anxiety: the perceived sources and consequences. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45, 235-251.
11. Kulaşaklı, E. (2021). An investigation into Turkish efl learners' academic writing motivation. *Eurasian Journal of Educational Research*, 93, 165-178.
12. Berk, R.R., & Ünal, E. (2017). Comparison of writing anxiety and writing dispositions of sixth, seventh and eighth grade students. *International Journal of Instruction*, 10(1), 237-254.
13. Erdoğan, T. (2018). The effect of creative drama on the writing anxiety of pre-service classroom teachers. *Croatian Journal of Education*, 30(3), 867-902.
14. Yastıbaş, G. C., & Yastıbaş, A. E. (2015). The effect of peer feedback on writing anxiety in Turkish EFL (English as a foreign language) students. *Proceedings of the 1st Globelt Conference on Teaching and Learning English as an Additional Language*, 199, 530-538.
15. Özdemir, E., & Aydın, S. (2017). Blogging effect on English as a foreign language writing motivation: blogging and writing motivation. *International Journal of Computer Assisted Language Learning and Teaching*, 7(2), 40-57.

16. Kahraman, A. (2012). Prospective ELT teachers' sense of writing self-efficacy and its effects on writing achievement. *4th World Conference on Educational Sciences (WCES-2012)*, 46, 711-714.
17. Bozgun, K., & Akın Kösterelioğlu, M. (2021). The roles of social-emotional development, academic grit and subjective well-being in primary school students' reading-writing motivation. *Reading Psychology*, 42, (8), 836-857.
18. Bayat, N. (2014). The effect of the process writing approach on writing success and anxiety. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1133-1141.
19. Tanyer, S. (2015). The role of writing and reading self-efficacy in first-year preservice EFL teachers' writing performance. *Proceedings of the 1st Globelt Conference on Teaching and Learning English as an Additional Language*, 199, 38-43.
20. Boyacı, S. D. B., & Güner, M. (2018). The impact of authentic material use on development of the reading comprehension, writing skills and motivation in language course. *International Journal of Instruction*, 11(2), s. 351-368.
21. Kahraman, A. (2013). Affective and cognitive effects of coded teacher feedback on fl writing students. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 189-201.
22. Türkben, T. (2019). The effects of creative writing practices on the writing skills of students learning Turkish as a second language. *Eurasian Journal of Educational Research*, 83, 83-208.
23. Yaman, H. (2014). The relation general anxiety levels, anxiety of writing, and attitude for Turkish course of secondary school students. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 117-1122.
24. Aydın, A., Yürük, S. E., Reisoğlu, İ., & Gökteş, Y. (2023). Main barriers and possible enablers of academicians while publishing. *Scientometrics*, 128(1), 623-650.
25. Özdemir, E., & Aydın, S. (2015). The effects of wikis on motivation in efl writing. *Proceeding of 6th World on Educational Sciences*, 191, 2359-2363.
26. Arıcı, A. F., & Kaldırım, A. (2015). The effect of the process-based writing approach on writing success and anxiety of pre-service teachers. *Anthropologist* 22(2), 318-327.
27. Yamaç, A., & Öztürk, E. (2018). An evaluation of Turkish primary school teachers' practices and perceptions of teaching writing: a mixed method study. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 846-867.
28. Tomak, L., & Midik, O. (2018). Primary principles in developing scale with rasch analysis: portfolio anxiety assessment. *Nigerian Journal of Clinical Practice*, 21(10), 1296-1303.
29. Bayraktar, A. (2013). Nature of interactions during teacher-student writing conferences, revisiting the potential effects of self-efficacy beliefs. *Eurasian Journal of Educational Research* 13(50), 63-85.